

Troballa de la Mare de Déu de la Pietat

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Prop de la masia de l'Alzina, a la parròquia de Sant Salvador de Torroella
Emplaçament	Carretera C-55, al km 53 sortir en direcció a cal Mingot i continuar cap a l'església de St. Salvador de Torroella, uns 700 m
Alçada:	394

Coordenades:

Latitud:	41.86796
Longitud:	1.71322
UTM Est (X):	393211
UTM Nord (Y):	4635917

Classificació

Número de fitxa	08141 - 158
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Tradició oral
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVII-XIX
Estat de conservació	Regular
Protecció	Inexistent
Accés	Obert
Ús actual:	Religiós/Cultural
Titularitat	Pública

Fitxes associades:

[Església de Sant Salvador de Torroella](#)

[Goigs de la Mare de Déu de la Pietat de Torroella](#)

[Pedró-capelleta de la Pietat de Torroella](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Diu la tradició, citada en unes notes històriques al dors dels Goigs de la Mare de Déu de la Pietat (publicats el 1928 i reeditats a la dècada de 1940), que “un bou de la casa de l’Alsina d’aquesta feligresia a hora determinada tenia costum de marxar. Per curiositat el seguiren i el trobaren davant una imatge de Maria de la Pietat, col·locada en una baixera un poc sur-est de la sobredita casa i prop del riu Cardoner”. Des d’aleshores aquesta Verge s’hauria constituït en la patrona de Torroella.

Aquesta llegenda segueix el patró de la majoria de marededéus trobades, moltes de les quals ho han estat per bous. Aquest animal és símbol de la força del cosmos i té relació amb deïtats venerades des d’antic a la Mediterrània. Així mateix, són marededéus amb una gran connexió tel·lúrica, ja que moltes es diu que han estat trobades en coves o pous. En aquest cas, en una “baixera”, prop del riu Cardener”.

Observacions:

Imatge de la fotografia moderna, ja que l'antiga fou destruïda per la Guerra Civil

Història

La devoció de la Mare de Déu de la Pietat és la més arrelada a la parròquia de Torroella i es remunta com a mínim al segle XVII. Sobre això apareix informació interessant en unes notes històriques que apareixen al revers dels goigs dedicats a aquesta Verge, publicats el 1928 i reeditats els anys 1940 (se’n conserva un exemplar a l’Associació dels Amics dels Goigs: núm. 035 MD Pietat – Torreolla). Segons es desprèn d’aquestes notes, escrites probablement pel rector, la nova església parroquial de Sant Salvador de Torroella es començà a construir l’any 1632, data anterior a la referència de la consagració del temple, el 1648. S’entén, doncs, que inicialment l’església estava dedicada a la Verge de la Pietat. Amb els anys creixeria i, en algun moment, canvià l’advocació per la del Sant Salvador, mentre que la Pietat va quedar com una veneració secundària. En aquestes notes històriques es fa esment també de la imatge original de la Verge que, segons l’arqueòleg i historiador Mn. Joan Serra Vilaró, no era anterior al segle XVII. Era tallada en alabastre, amb una alçada de 56 cm, policromada i posteriorment va ser guarnida amb una corona de plata. En un principi la capella de la Pietat tingué priors propis, independents del temple. Posteriorment, entre finals del segle XVIII i principis del XIX, la família Palà va sufragar una nova capella de la Pietat, amb el seu retaule. Durant la Guerra Civil de 1936 el retaule i la imatge de la Pietat van ser destruïts, i l’actual imatge és de l’any 1940 (CAPSADA; DUARRI; LLOBET, 2010: 98)”.

Pel que fa a la llegenda de la troballa de la Verge, ja hem dit que s’hi fa referència també en aquestes notes històriques escrites el 1928.

Bibliografia

CAPSADA, J; DUARRI, C; LLOBET, E (2010). *La Grandària del Món. Entorn, història i imaginari de Palà de Torroella*, Edicions de l’Albí. Berga, p. 98-100, 109, 374.

